

ШЛЯХИ ОНОВЛЕННЯ МОДЕЛІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ У РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Христенко Олександр Валерійович

здобувач ступеня доктора філософії,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ORCID: 0009-0004-4922-5080

khrystenko.oleksandr423@vu.cdu.edu.ua

Мінливі тенденції ринкових трансформацій, пов'язані зі змінами попиту та пропозиції на товари, послуги, тощо, викликають необхідність оновлення моделі стратегій управління інноваційними процесами на вітчизняних підприємствах. Метою дослідження був пошук шляхів, підходів і методів для оновлення моделей стратегій управління інноваційними процесами на підприємствах України у ринковому середовищі з метою підвищення рівня їх придатності до використання під впливом ризиків війни та загальної економічної невизначеності. Для реалізації поставленої мети було використано методи контент-аналізу наукової літератури, синтезу, методи дедуції та індукції, методи порівняння та аналогії. Встановлено, що перший елемент, який потребує оновлення у сучасних стратегіях управління інноваційними процесами, це стратегічні орієнтири, яких прагнуть досягнути підприємства. Зроблено припущення, що на відміну від стратегії інноваційного розвитку підприємства, яка має за мету впровадження технологічних нововведень через призму досягнення довгострокових цілей суб'єкта господарювання, стратегія управління інноваційними процесами має фокусуватися не на майбутніх змінах і запровадженні оновлень у майбутньому, а на ефективному використанні уже інтегрованих на підприємстві інноваційних підходів і практиках, оцінюванні рівня їх результативності та пошуку можливостей для його підвищення. Встановлено, що перелік елементів стратегії управління інноваційними процесами може бути таким: стратегічні орієнтири та цілі підприємства, опис організації інноваційного процесу, структура та механізми управління інноваційним процесом із розподілом конкретних завдань, таких як прийняття рішення, мотивація, моніторинг, контроль, управління ризиками, інформація щодо екосистеми підприємства, у якій відбуватиметься реалізації інноваційної стратегії. Запропоновано шляхи оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах у ринковому середовищі, такі як використання можливостей цифровізації і штучного інтелекту у пошуку та обробці інформаційних ресурсів, людиноцентризм у HR-менеджменті та при роботі з клієнтами, балансування інтересів стейкхолдерів зі стратегічними цілями підприємства, застосування проектного підходу в управлінні, постійний аналіз ринку і потреб клієнтів, надання пріоритету у використанні власних ресурсів для забезпечення потреб у інноваційних змінах, цифрове трансформування бізнес-процесів, ризико орієнтований менеджмент.

Ключові слова: інновація, модель, інноваційний процес, стратегія, ринкове середовище, інноваційний менеджмент, стратегічний менеджмент.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2025.3.11>

Постановка проблеми. Мінливі тенденції ринкових трансформацій, пов'язані зі змінами попиту та пропозиції на товари, послуги, тощо, викликають необхідність оновлення моделі стратегій управління інноваційними процесами на вітчизняних підприємствах. Поширення тенденцій індустрії 4.0, яка комплексно змінює характер реалізації підходів до виробництва, а також проковує цифровізацію та автоматизацію бізнес-операцій підприємств, не залишає можливості тим суб'єктам господарювання, які прагнуть сталого розвитку та збереження конкурентних переваг на ринку, рухатися протореними дорогами в соціально-економічній системі, викликаючи потребу до поступового, але постійного запровадження інновацій. Управління інноваціями є складним напрямом в менеджменті організацій, адже об'єкт управління – постійно змінюється, наслідки інноваційних змін та рівень опору їм з боку персоналу важко прогнозуються, а позитивні очікувані результати у певній мірі є умовними. З огляду на це, розробити ефективну стратегію управління інноваційними процесами – це складне багатогранне завдання, що потре-

бує великої кількості даних із зовнішнього середовища функціонування компанії, аналізу цієї інформації та комплексного залучення фахівців з багатьох відділів та підрозділів підприємства. І навіть після розроблення такої стратегії залишається потреба у її постійному перегляді, удосконаленні, зміні, модернізації та оптимізації під нові умови ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пошук шляхів оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах України потребує аналізу фундаментальних основ менеджменту організацій одразу за кількома напрямками – у площині стратегічного управління інноваційним розвитком, управління інноваційною діяльністю в цілому на рівні суб'єкта господарювання, на перетині специфічних векторів управління інноваціями та стратегіями підприємницьких структур. Сучасний стан, особливості та характерні риси стратегічного управління інноваційним розвитком вивчають Чикуркова А. Д., Гнидюк В. С., Равлюк І. В. [1], Прокопишин О. С., Приймак Н. В., Трушкіна Н. В. (у контексті дослідження функціонування фермерських

господарств) [2], Бондарчук Н. В., Васільєва Л. М., Мінковська А. В., які акцентують увагу на його ролі для забезпечення фінансово-економічної безпеки аграрного підприємства [3], Петрова І. Л., яка фокусується на функціонуванні підприємств критичної інфраструктури, а саме електроенергетики України в умовах нестабільного середовища [4]. Стратегічне управління інноваційною діяльністю з позиції системного підходу досліджують Чумак О. В., Левіна М. В., Олексієнко Б. М., які вважають його нерозривно пов'язаним із оптимізацією бізнес-процесів підприємств [5]. Колодинський С. Б., Лозова Т. П., Сторожук О. В., Пітел Н. С. предметно зупиняються на економічних стратегіях та ризиках інноваційного управління інтеграційно-диверсифікаційними процесами корпоративних об'єднань [6]. Специфічні напрями та поєднання інноваційного та стратегічного менеджменту розглядають у своїх публікаціях такі дослідники, як Урбанський М. В., що піднімає питання стратегічного управління діджиталізацією підприємства у контексті інноваційного менеджменту [7], Холодницька А., Шкалаберда В., які опікуються питаннями розробки та впровадження системи талант-менеджменту як стратегічного інноваційного інструменту управління персоналом [8], Веденіна Ю. Ю., Сакун Л. М., Мажаренко К. П., Коваленко М. П., що аргументують доцільність використання методології ХР як інноваційної управлінської технології командної роботи в стратегічному розвитку організацій [9]. Спроби поєднання контекстів проєктного, стратегічного та інноваційного менеджменту демонструє у своєму дослідженні Шумаєв А. А. [10].

Невирішені частини загальної проблеми, які досліджуються у статті. Лише незначна частина наукових досліджень поєднує у собі підходи до комплексного вирішення питання розроблення стратегії інноваційної діяльності підприємства. Як продемонстрували проаналізовані джерела фахової літератури, рекомендації науковців мають фрагментарний характер і присвячені здебільшого або обранню однієї з уже існуючих стратегій, або опису ймовірних стратегічних орієнтирів для розвитку суб'єктів господарювання та шляхів їх досягнення. Тому доцільно, переглянувши існуючі практики, запропонувати основи нової, сучасної, ризик-орієнтованої моделі стратегії управління процесами запровадження та використання інновацій у вітчизняних компаніях.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є пошук шляхів, підходів і методів для оновлення моделей стратегій управління інноваційними процесами на підприємствах України у ринковому середовищі з метою підвищення рівня їх придатності до використання під впливом ризиків війни та загальної економічної невизначеності.

Методи дослідження. Для проведення цього дослідження було використано методи контент-аналізу наукової літератури та синтезу з метою об'єднання концепції стратегічного та інноваційного управління діяльністю підприємств, а також методи дедукції та індукції для здійснення переходу від загальних парадигм теорії стратегічного менеджменту інновацій підприємств до роз-

робки конкретних заходів щодо оновлення їх стратегій інноваційного розвитку, а також методи порівняння та аналогії для обрання найкращих підходів для адаптації класичних стратегій інноваційного менеджменту до реалій функціонування вітчизняного бізнесу під впливом ризиків воєнного часу.

Результати дослідження. Інновації у бізнесі мають різну форму та природу. Це можуть бути як нове обладнання, матеріали, деталі, так і нові підходи до прийняття управлінських рішень, комунікації, управління персоналом, проведення фінансових розрахунків, тощо. Стрімкий розвиток технологій і цифрові трансформації бізнес-процесів ускладнюють розуміння менеджментом компаній того факту, що саме потрібно буде запровадити в бізнесі, аби отримати конкурентні переваги у майбутньому. Поєднання технологічного прогресу з мінливістю настроїв споживачів на ринку створюють справді складене середовище для побудови стратегій розвитку сучасних підприємств. Чикуркова А.Д., Гнидюк В.С., Равлюк І.В. підкреслюють, що формування стратегічних рішень у ринковій економіці для забезпечення ефективної діяльності сучасним підприємствам будь-якої організаційно-правової форми та галузевої приналежності, що функціонують у складному соціально-економічному середовищі, слід постійно здійснювати з упровадженням інновацій [1, с. 48]. Цей процес не може бути хаотичним, безсистемним і раптовим, а тому виникає потреба у розробці стратегії управління інноваційними процесами.

Модель стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах, які мають знайти власний шлях розвитку у мінливому ринковому середовищі, має створюватись із урахуванням впливу на рівень реалістичності її виконання таких чинників, як глобалізація, інтелектуалізація, економіка знань, конкурентна боротьба за нові ринки збуту та сировини, переміщення виробництв в інші країни. З огляду на це, вдалий вибір стратегії інноваційного розвитку відіграє важливу роль у забезпеченні досягнення стратегічних цілей підприємств України в умовах стрімких економічних перетворень [2, с. 44]. Для розробки моделі стратегії можуть використовуватись різні методи (лінійне програмування, статистичні методи, тощо), залежно від конкретної ситуації, яка склалася на ринку [5, с. 433].

Узагальнено, можна так окреслити перелік елементів стратегії управління інноваційними процесами: стратегічні орієнтири та цілі підприємства, які очікується отримати у результаті використання інновацій; результати аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища, зокрема, і ринкових ніш, у яких функціонує підприємство; виявлення «вузьких місць» і проблем, які мають бути вирішені у ході інноваційного процесу; опис організації інноваційного процесу із конкретизацією: вибору та оцінювання інноваційних ідей і альтернатив, проведення досліджень і розробок, випуску прототипу на ринок, моніторингу результату та масштабування бізнесу; необхідні ресурси, такі як матеріальні, фінансові, кадрові, інформаційні, тощо. Крім того, стратегія має описувати структуру та механізми управління інноваційним процесом із розподілом конкретних завдань, таких як при-

іння рішення, мотивація, моніторинг, контроль, управління ризиками. Також має надаватися інформація щодо екосистеми підприємства, у якій відбувається перебіг інноваційного процесу: перераховуватись різні категорії стейкхолдерів, визначатись їх інтереси та потреби, конкретизуватись вектори партнерства та співпраці у зовнішньому середовищі. Важливими компонентами стратегії інноваційного розвитку підприємства Прокопишин О.С., Приймак Н.В., Трушкіна Н.В. вважають: принципи і завдання стратегії, організаційну структуру управління інноваційною діяльністю, методи, форми та види стратегування, інструменти формування стратегій інноваційного розвитку [2, с. 50]. У свою чергу, принципами формування стратегії інноваційної діяльності підприємств є: виявлення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку; моніторинг змін ринкового середовища та вивчення його впливу на інноваційний розвиток підприємств; дослідження і прогнозування кон'юнктури ринку; аналіз діючої стратегії розвитку підприємств та її можливої зміни у контексті інноваційних можливостей бізнесу [1, с. 49]. В умовах ринкової економіки до цього переліку варто додати принцип балансування інтересів стейкхолдерів та принцип ризику орієнтованості під час прийняття рішень щодо доцільності запровадження інновацій або розширення меж їх використання.

Петрова І.Л. вважає, що адаптація до нових реалій потребує удосконалення стратегічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств. Необхідно визначити стратегічні пріоритети коротко- і довгострокового періодів, а також розробити конкретні покрокові заходи для їх реалізації. Особливу увагу варто приділити інвестиційним проектам як важливій формі стратегічного управління інноваційним розвитком підприємств: їх науково-технічному обґрунтуванню та безпосередньому виконанню [4, с. 46]. Бондарчук Н. В., Васільєва Л. М., Мінковська А. В. зазначають, що розробка стратегії інноваційного розвитку складається з таких послідовних етапів: формування принципів та стратегічних цілей інноваційного розвитку підприємства; аналіз економічного та інноваційного стану підприємства, оцінка готовності підприємства до впровадження інновацій; аналіз впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційний розвиток підприємства; формування бізнес-плану інноваційного розвитку підприємства; прогнозування результатів реалізації заходів, виявлення та усунення можливих відхилень; реалізація стратегії інноваційного розвитку підприємства; моніторинг інноваційного розвитку підприємства [3, с.38]. Цей перелік можна взяти за основу при оновленні моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах у ринковому середовищі, однак, обов'язковим має бути етап оцінювання різних стратегічних сценаріїв та альтернатив, які можуть мати місце під час впливу інновацій на функціональні спроможності та конкурентний потенціал суб'єкта господарювання на ринку.

Основний елемент, який потребує оновлення у сучасних стратегіях управління інноваційними процесами, – це стратегічні орієнтири, яких прагнуть досягнути підприємства. У сучасних умовах ними можуть

стати: цінове лідерство, охоплення цифрового ринку, удосконалення сервісного обслуговування, розширення каналів зв'язку з клієнтами, управління цифровими ризиками, використання штучного інтелекту для персоналізованого обслуговування клієнтів. Після визначення цілей важливо знайти оптимальні шляхи їх досягнення: використання наявного потенціалу та резервів власних бізнес-одиниць; об'єднання зусиль з привабливими підприємствами; зміна неперспективних бізнес-одиниць на привабливі сторонні [6, с. 72]. Реалізація стратегії інноваційного розвитку та досягнення інноваційних цілей можуть здійснюватися різними шляхами. Для вибору оптимального варіанту слід розробляти альтернативні проекти, які спрямовані на розв'язання конкретних стратегічних інноваційних завдань [1, с. 49-50]. В умовах ринкової конкуренції, об'єднання зусиль із іншими підприємствами може означати для суб'єкта бізнесу втрату власної унікальності, споживчої цінності, пізнаваності бренду, тощо, кращим варіантом для моделі стратегії управління інноваційними процесами буде фокусування менеджменту підприємства на власних економічних можливостях і на спроможності залучити зовнішні ресурси, але без зобов'язань ділити економічний ефект від їх використання, оскільки особливістю стратегій управління інноваціями є саме досягнення таких результатів, які конкурентам важко скопіювати та повторити.

Будь-які інновації зумовлюють появу нових бізнес-процесів, тому пошук інструментів їх оптимізації, адекватних запитам, є важливим при стратегічному управлінні. Використання моделі стратегічного управління щодо оптимізації бізнес-процесів дозволить моделювати стратегії інноваційної діяльності відповідно до змін бізнес-середовища [5, с. 435]. Варто використати динамічний підхід, який передбачатиме постійний перегляд зовнішніх умов функціонування бізнесу, моніторинг ринкових загроз і ризиків, внесення змін до стратегії у відповідності до появи нових викликів або новацій, які можуть суттєво трансформувати традиційні прийоми виконання фінансово-господарських операцій.

Оскільки цифровізація є нині неодмінним супутником інноваційної діяльності підприємства, стратегія управління нею має враховувати цей аспект. Моделі стратегічного управління діджиталізацією можуть слугувати основою для створення ефективної цифрової стратегії, яка сприятиме підвищенню інноваційного потенціалу організації, її здатності швидко реагувати на ринкові зміни та забезпечувати конкурентні переваги в умовах цифрової трансформації. У довгостроковій перспективі такий підхід дозволить підприємствам створювати гнучку, інноваційно орієнтовану структуру, здатну до самовдосконалення та ефективного функціонування у висококонкурентному середовищі [7, с. 251].

Важливою складовою стратегій управління інноваційними процесами є наявність кадрового ресурсу, здатного стати реалізатором інноваційних змін. Тому окрім компоненту, пов'язаного із цифровізацією, інноваційні стратегії повинні передбачати цілі розвитку кадрового капіталу та інтелектуального потенціалу підприємства. Розробка та впровадження інноваційної системи талант-менедж-

менту може стати важливою складовою розвитку будь-якої компанії, що сприятиме зниженню плинності кадрів, підвищенню залученості співробітників та їх задоволеності роботою, а також швидкому закриттю вакансій висококваліфікованими фахівцями [8, с. 96]. Ефективний механізм комунікацій у системі управління персоналом здатний забезпечити подолання опору змінам з боку працівників, а також підвищити рівень інформаційної прозорості управлінських процесів.

Під час пошуку шляхів оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах у ринковому середовищі варто звернутися до можливостей інтегрування практик проектного менеджменту до цього процесу. Стратегічний проектный менеджмент може стати результативним інструментом модернізації і процесу інноваційного управління. Відмінна риса стратегічного управління проектами полягає у необхідності координації дій учасників проекту, а також узгодження стратегії проекту з організаційною стратегією підприємства. Стратегічне управління проектами розглядається як комплексний підхід для досягнення стійкої конкурентної переваги шляхом інтеграції стратегічних бізнес-цілей зі стратегією управління проектами [10, с. 152]. Вивчення можливостей використання проектного менеджменту дає змогу припустити, що запровадження інновацій або управління інноваційною діяльністю може бути реалізоване як окремий проект, результатом якого стане конкретна стратегічна або тактична перевага, вихід на нові ринки, підвищення продуктивності праці, автоматизація бізнес-процесу або будь-який інший цільовий орієнтир, визначений менеджментом компанії у стратегії управління його інноваційною діяльністю.

На рис. 1 систематизовано та узагальнено шляхи оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах у ринковому середовищі.

Ці елементи та підходи пропонується використовувати на різних етапах розроблення та реалізації стратегії та щодо більшості її функціональних складових. Загалом, оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами підприємства – це перманентний, різноспрямований процес. Вітчизняні компанії, які будуть здатні на рівні стратегічного управління інноваціями ефективно поєднати можливості цифровізації, автоматизації та цифрової трансформації, гнучкість і проектний підхід, орієнтацію на людину – клієнта, працівника, власника бізнесу та балансування їх інтересів, і глибоке розуміння факторів розвитку ринку, матимуть найвищі шанси на успішний підприємницький результат щодо нарощення економічного потенціалу та досягнення лідерства на ринку попри постійні виклики динамічного сучасного середовища.

Висновки. Пошук дієвих та ефективних для вітчизняних реалій шляхів оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах України у ринковому середовищі дав змогу зробити такі висновки.

1. Встановлено, що перелік елементів стратегії управління інноваційними процесами може бути таким: стратегічні орієнтири та цілі підприємства, опис організації інноваційного процесу, структура та механізми управління інноваційним процесом із розподілом конкретних завдань, таких як прийняття рішення, мотивація, моніторинг, контроль, управління ризиками, інформація щодо екосистеми підприємства, у якій відбуватиметься реалізація інноваційної стратегії.

2. Визначено шляхи оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах України у ринковому середовищі, такі як цифровізація (полягатиме у розробці цифрових аналогів традиційних продуктів і послуг, отримання інформації із застосуванням ІІІ

Рис. 1. Шляхи оновлення моделі стратегії управління інноваційними процесами на підприємствах у ринковому середовищі

Джерело: складено автором

ням ШІ), людиноцентризм (виявлятиметься у врахуванні інтересів і побажань як клієнтів, так і працівників підприємства), баланс інтересів стейкхолдерів (у т.ч. ідентифікація потреб різних категорій стейкхолдерів, встановлення їх спільних і відмінних рис), проєктний підхід в управлінні (застосування практик agile-менеджменту, розбиття інноваційних процесів на складові, встановлення дедлайнів), постійний аналіз ринку і потреб клієнтів (означатиме безперервний збір інформації засобами персоналізованих звернень до клієнтів, аналіз великих масивів даних), домінування власних ресурсів над позиковими (через пошук можливостей для фінансування інноваційної діяльності власним капіталом,

залучення інвестицій лише до масштабних інноваційних проєктів), цифрові трансформації бізнес-процесів (у т.ч. модернізація та автоматизація розрахунків, комунікацій, документообігу, економія часу), ризико орієнтований менеджмент (передбачатиме ідентифікацію та оцінювання ризиків, які можуть виникнути за різних сценаріїв розвитку інноваційної діяльності).

Перспективи подальших досліджень полягають у моделюванні різних сценаріїв реалізації стратегії управління інноваційною діяльністю підприємств, які функціонують у ринкових умовах і змушені вести конкурентну боротьбу із компаніями, які розміщені у країнах, у яких відсутні ризики воєнного часу.

Список використаної літератури:

1. Чикуркова А. Д., Гнидюк В. С., Равлюк І. В. Напрями стратегічного управління інноваційним розвитком підприємств. *Агросвіт*. 2024. № 21. С. 43–51.
2. Прокопишин О. С., Приймак Н. В., Трушкіна Н. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком фермерських господарств. *Агросвіт*. 2024. № 14. С. 43–54.
3. Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М., Мінковська А. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком аграрного підприємства для забезпечення його фінансово-економічної безпеки. *Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 23. С. 37–41.
4. Петрова І. Л. Стратегічне управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств електроенергетики України в умовах нестабільного середовища. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2023. Вип. 9. С. 39–49.
5. Чумак О. В., Левіна М. В., Олексієнко Б. М. Оптимізація бізнес-процесів підприємств у системі стратегічного управління інноваційною діяльністю. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 430–436.
6. Колодинський С. Б., Лозова Т. П., Сторожук О. В., Пітел Н. С. Економічні стратегії та ризики інноваційного управління інтеграційно-диверсифікаційними процесами корпоративних об'єднань. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2024. Вип. 1. С. 64–79.
7. Урбанський М. В. Стратегічне управління діджиталізацією підприємства у контексті інноваційного менеджменту. *Economic synergy*. 2024. Iss. 4. С. 242–254.
8. Холодницька А., Шкалаберда В. Розробка та впровадження системи талантменеджменту як стратегічного інноваційного інструменту управління персоналом. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 2. С. 88–100.
9. Веденіна Ю. Ю., Сакун Л. М., Мажаренко К. П., Коваленко М. П. Методологія ХР як інноваційна управлінська технологія командної роботи в стратегічному розвитку організацій. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_5_60 (дата звернення: 10.05.2025).
10. Шумаєв А. А. Механізм стратегічного управління інноваційними проєктами в сфері інформаційних технологій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 21. С. 151–156.

References:

1. Chykurkova A. D., Hnydiuk V. S., Ravliuk I. V. (2024). Napriamy stratehichnoho upravlinnia innovatsiynym rozvytkom pidpriemstv [Directions of strategic management of innovative development of enterprises]. *Ahrosvit – Agrosvit*, no. 21, pp. 43–51.
2. Prokopyshyn O. S., Pryimak N. V., Trushkina N. V. (2024). Stratehichne upravlinnia innovatsiynym rozvytkom fermerskykh hospodarstv [Strategic management of innovative development of farms]. *Ahrosvit – Agrosvit*, no. 14, pp. 43–54.
3. Bondarchuk N. V., Vasilieva L. M., Minkovska A. V. (2022). Stratehichne upravlinnia innovatsiynym rozvytkom ahrarnoho pidpriemstva dlia zabezpechennia yoho finansovo-ekonomichnoi bezpeky [Strategic management of innovative development of an agricultural enterprise to ensure its financial and economic security]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and Innovations*, no. 23, pp. 37–41.
4. Petrova I. L. (2023). Stratehichne upravlinnia innovatsiino-investytsiynym rozvytkom pidpriemstv elektroenerhetyky Ukrainy v umovakh nestabilnoho seredovyscha [Strategic management of innovative and investment development of Ukrainian electric power enterprises in an unstable environment]. *Tsentralkoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky – Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences*, no. 9, pp. 39–49.
5. Chumak O. V., Levina M. V., Oleksienko B. M. (2024). Optymizatsiia biznes-protsesiv pidpriemstv u systemi stratehichnoho upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu [Optimization of business processes of enterprises in the system of strategic management of innovation activity]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 1, pp. 430–436.
6. Kolodynskyi S. B., Lozova T. P., Storozhuk O. V., Pitel N. S. (2024). Ekonomichni stratehii ta ryzyky innovatsiinoho upravlinnia intehtatsiino-dyversyfikatsiynymy protsesamy korporatyvnykh obiednan [Economic strategies and risks of innovative management of integration and diversification processes of corporate associations]. *Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti – Development of Management and Business Methods in Transport*, no. 1, pp. 64–79.

7. Urbanskyi M. V. (2024). Stratehichne upravlinnia didzhitalizatsiieiu pidpriemstva u konteksti innovatsiinoho menedzhmentu [Strategic management of enterprise digitalization in the context of innovation management]. *Economic synergy – Economic Synergy*, no. 4, pp. 242–254.
8. Kholodnytska A., Shkalaberda V. (2023). Rozrobka ta vprovadzhennia systemy talantmenedzhmentu yak stratehichnoho innovatsiinoho instrumentu upravlinnia personalom [Development and implementation of a talent management system as a strategic innovative tool for personnel management]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, no. 2, pp. 88–100.
9. Viedienina Yu. Yu., Sakun L. M., Mazharenko K. P., Kovalenko M. P. (2023). Metodolohiia XP yak innovatsiina upravlińska tekhnolohiia komandnoi roboty v stratehichnomu rozvytku orhanizatsii [XP Methodology as an innovative management technology for teamwork in the strategic development of organizations]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, no. 5. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_5_60 (accessed on 10 May 2025).
10. Shumaiev A. A. (2024). Mekhanizm stratehichnoho upravlinnia innovatsiinykh proektamy v sferi informatsiinykh tekhnolohii [Mechanism of strategic management of innovative projects in the field of information technologies]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 21, pp. 151–156.

Oleksandr Khrystenko, Ph.D. Degree Applicant, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

WAYS TO UPDATE THE MODEL OF THE STRATEGY FOR MANAGEMENT OF INNOVATION PROCESSES AT UKRAINIAN ENTERPRISES IN THE MARKET ENVIRONMENT

Changing trends in market transformations associated with changes in demand and supply for goods, services, etc., necessitate updating the model of innovation process management strategies at domestic enterprises. The purpose of the study was to find ways, approaches and methods for updating models of innovation process management strategies at Ukrainian enterprises in a market environment in order to increase their suitability for use under the influence of war risks and general economic uncertainty. To achieve this goal, the methods of content analysis of scientific literature, synthesis, deduction and induction methods, comparison and analogy methods were used. It was established that the first element that requires updating in modern innovation process management strategies are the strategic guidelines that enterprises strive to achieve. It is assumed that, unlike the strategy of innovative development of the enterprise, which aims to implement technological innovations through the prism of achieving the long-term goals of the business entity, the strategy of management of innovation processes should focus not on future changes and the introduction of updates in the future, but on the effective use of innovative approaches and practices already integrated in the enterprise, assessing the level of their effectiveness and finding opportunities to increase it. It is established that the list of elements of the strategy of management of innovation processes can be as follows: strategic guidelines and goals of the enterprise, a description of the organization of the innovation process, the structure and mechanisms of management of the innovation process with the distribution of specific tasks, such as decision-making, motivation, monitoring, control, risk management, information about the ecosystem of the enterprise in which the implementation of the innovation strategy will take place. Ways are proposed to update the model of the strategy for managing innovation processes at Ukrainian enterprises in a market environment, such as using the capabilities of digitalization and artificial intelligence in searching and processing information resources, human-centeredness in HR management and when working with clients, balancing the interests of stakeholders with the strategic goals of the enterprise, using a project approach in management, constant analysis of the market and customer needs, prioritizing the use of own resources to meet the needs for innovative changes, digital transformation of business processes, and risk-oriented management.

Keywords: innovation, model, innovation process, strategy, market environment, innovation management, strategic management.

Дата надходження до редакції: 05.07.2025 р.